

Omlægningen mod info-samfundet vil føre til både nye *arbejdspladser* og til tab af arbejdspladser. Skal vi sikre tilstrækkelig mange nye arbejdspladser, kræver det, at danske virksomheder ikke blot på effektiv vis indfører ny teknologi til rationaliseringer. Det kræver også – og især – at man er i stand til at omsætte ny teknologi i nye produkter rettet mod særlige kundebehov, og at man vel at mærke er i stand til at gøre det så hurtigt, at man får et forspring i forhold til andre lande. Kun herved kan man slå igennem på verdensmarkedet, hvor al erfaring viser, at de lande, der kommer først med nye konkurrencedygtige produkter, også løber med arbejdspladserne.

Det er ikke alene et spørgsmål om arbejdspladser. Det er også et spørgsmål om grundlaget for hele vort velfærdssamfund. Klarer vi os ikke i den internationale konkurrence, må vi se i øjnene, at vi i stigende grad må stramme op på vort velfærdssamfund, og vi vil ikke på én gang kunne opretholde en gunstig udvikling i både beskæftigelse og realløn.

Ambitiøs indsats i folkeskolen nødvendig

Udviklingen mod info-samfundet indebærer en risiko for en *opdeling af danskere i et informations-teknologisk A- og B-hold*, hvor A-holdet er de veluddannede, der behersker teknologien, kender mulighederne i info-samfundet og er i stand til at tilegne sig den viden og udvikle de kvalifikationer, som er nødvendige for, at man kan klare fremtidens arbejdspladser.

Især er der en risiko for, at ufaglærte og personer uden særlige erhvervsmæssige kvalifikationer vil få endnu sværere ved at opnå job, end de har i dag. Teknologien kan imidlertid også forenkle nogle jobkvalifikationer og derved øge beskæftigelsesmuligheden for de kortuddannede. Det er ikke en betingelse for at betjene teknologien, at man også selv kan udvikle den. Vi må derfor satse på en omfattende indsats i arbejdsmarkeds- og uddannelsespolitikken.

Opdelingen i et informationsteknologisk A- og B-hold er til dels et generationsspørgsmål. Den generation, der nu vokser op, og de, som følger efter, behersker i langt større omfang end deres forældre den nye teknologi og tager den som en helt naturlig ting. Mange børn behersker endda teknologien langt bedre end ikke blot deres forældre, men også deres lærere i skolen.

Men det må vi ikke slå os til tåls med. For det første må vi ikke tabe de – trods alt mange –

børn, der ikke med støtte i deres hjem og adgang til en computer derhjemme får lejlighed til at beherske den ny teknologi. Derfor er en omfattende og ambitiøs indsats for IT-ansættelsen i folkeskolen nødvendig.

For det andet må vi heller ikke tabe den hovedpart af danskerne, som børnenes forældre og bedsteforældre udgør. Derfor er indsatsen i arbejdsmarkedspolitikken og efter- og videreuddannelsen også her så vigtig, og derfor er det så vigtigt, at især folkebibliotekerne også udvikles til at varetage en central formidlingsfunktion i info-samfundet.

Vi må tage hånd om sikkerhedsproblemerne

Endelig er der risikoen for, at informationsteknologien fører til et »*Big Brother*«-samfund, hvor den enkelte borger er under central overvågning, og hvor umenneskeliggørelsen er et fremtrædende træk. Det var der især for år tilbage mange der frygtede. Men efter mere end 25 års erfaring med stadig mere edb i det danske samfund, Dankort, CPR-numre osv. må man konkludere, at de skrækvisioner, som nogle så for sig, ikke har holdt stik. Vi har udviklet en erfaring og modenhed, som gør os i stand til at forhindre eller tage hånd om problemerne, hvis vi – vel at mærke – til stadighed er opmærksomme på de mulige risici og gør en bevidst indsats for at tackle dem.

Indsatsen i organisationer og oplysningsforbund, initiativer som Folketingets Teknologinævn m.m. og det, at omkring en tredjedel af alle husstande i Danmark i dag har en pc, og at en konstant stigende andel af danskerne hver dag bruger IT-udstyr på deres arbejde, har på hver sin front været med til at afmystificere informationsteknologien og få den gjort til en del af hverdagen.

Man kan alt efter temperament og overbevisning hæfte sig mest ved enten de muligheder eller de problemer og risici, som info-samfundet indebærer. Begge dele er en del af virkeligheden, og det er derfor ikke overraskende, at debatten ofte går i vidt forskellige retninger. Udsigten til problemer og risici må imidlertid ikke føre til handlingslammelse.

Hvis vi skal realisere info-samfundets positive muligheder og tage hånd om problemer og risici, kræver det en offensiv indsats. Vi må ganske enkelt tage *info-samfundets udfordring* op og ikke i usikkerned, angst eller manglende beslutsomhed undlade at handle i tide.